

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-
többeszi közlésnél 4 fillérért közöltenek. Nyilt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyilt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenként
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489 sz

A gyümölcsészet, mint székely-mentő eszköz.

Gyergyóditró, 1904. június 8.

II.

Mint már jeleztük, a befásítás befektetés s pénzáldozat nélkül is jól keresztül vihető. Igen jól és sikerrel segédkezhetnek ebben kisebb és nagyobb gyermekek, nők úgy, mint minden egyes gazda egyenlően. Én pl. mint a községi faiskola kezelője, míg elfoglaltatásom folytán a kezelést más kézbe nem adtam — látván, hogy a rendelkezésre álló terület szűk volta miatt számba vehető föllendülést a befásításnak adni nem volna lehetséges — következőleg jártam el:

Fölhívtam a tanulókat, úgy a szülőket s községi lakosságot általában, hogy aki gyümölcsöt fogyaszt bármily helyen, bármikor, annak magvát ne dobja el, gyűjtse meg, mert minden maggal egy-egy gyümölcsfát semmisítene meg, melylyel pedig a vagyonosodáshoz, a község szépítéséhez hasznosan hozzá járulhatna; a felnőttek akár 3—4 darabonként adják a magvakat a gyermekeknek stb. A községi előjáróság kérésre pár forintot rendelkezésemre bocsátván, tudtul adtam a gyermekeknek, hogy 120 darab ép, egészséges magért egy krajcárt (2 fillért) kapnak.

E fölhívásra egész éven át hihetetlenül nagyon sok csiraképes gyümölcsmag került össze az iskolához. Az egész község mintegy bevonatott a gyümölcsészet szolgáltatába — a magvak gyűjtése által. Hetenként 1—2-szer tanítási idő után megállá-

pitott mértékkel beszédtem a gyermekek s mások által bejelentett s behozott készletet, bejegyeztük névsor szerint s elhelyeztük biztos helyre a többihez.

Midőn elérkezett az ültetés vagyis magvetés ideje, a faiskolában a gyermekek — az első osztályosokat sem véve ki — megtanulták a föld előkészítését s a vetés módját. Majd engedélyt kértek szülőiktől, hogy kertjük egyik szélében részükre egy kevés helyet az iskolai emlékfácskák, illetőleg magvak vetésére kijelöljenek, melyet aztán megmunkáltuk, amiként a faiskolában látták és begyakorolták. Egy kitűzött napon aztán az éven át összehordott magvakat a tanulók között felosztottam (s másoknak is kívánatra szintén ingyen juttattunk) s ugyan egy napon valamennyi elültette a már készen álló, szülőik által megjelölt területre. A kicsinyeknek ebben segédkeztek a nagyobb s már jártasabb gyermekek.

Ez intézkedés következtében roppant sok faiskola (gyermek faiskola, házi faiskola) nyitattott s évenként rohamosan szaporodtak a gyümölcsfa-csometék. E rendszer mellett a tanulók mintegy együtt növekedtek föl fácskáikkal, megkedvelték a gyümölcsfákkal való kedves foglalkozást s mivel a kicsiny gyermekek saját magok ültették el a magvakat, tulajdon kezük munkájának sikere szavakkal ki nem mondható boldogító gyönyörűséggel töltötte el szívüket, feltékenyen örizték, gondozták, védtek, ugyszólván vérukké vált a fásítás szeretete. Keserű bánatot okozott nekik, ha valaki kis fácskáikat rongálja s ezt érezvén, ki-mélni tanulták a másokét is. De nemcsak

ártatlan örömet, hanem munkakedvet, tevékenységi vágyat szerzett lelkükben, hogy ők is piciny kezeikkel maradandó hasznos dolgot cselekedtek. Erkölcsileg is fölötté nagy tehát ennek a hatása. A felnőtt polgárok is egy időben kaptak ingyen magvakat a tanulókkal.

Ha a vázolt rendszert a községekben meghonosítanák, bármely községben rövid idő alatt nem maradna fön sem panasz, sem akadály a befásításra nézve s nem-sokára annyi gyümölcsfa emelkednék ki a földből, hogy a község s határának, területének képe néhány év alatt egészen megváltoznék s vele az anyagi jólét is bizonyára szemmel láthatóan s fokozatosan gyarapodnék.

A befásítás e módjának meghonosítását bármelyik lelkesedni tudó faiskola kezelő, tanító könnyen elősegíthetné. Kevés fáradságot igényel ez. Uj munka-többlet inkább ott mutatkozik, midőn néhány perccel a behozott magvak átvételére, elszámolására kellend áldoznia s a faiskolában gyakorlatilag oktatnia, de utóbbi munkát a nagyobb tanulókkal amugy is kötelességből végzi s ugyanekkor a tanulni ohajtó felnőttek is akadály nélkül jelen lehetnek.

Megjegyzem, hogy a tanulók fokozatosan azután megismerkednek a faiskolában a csometék gondozásával, helyes nevelésével. Mikor pedig a nagyobb osztályokba jutnak, ott télen át fűzfa-vesszőkön eltanulják az oltást, nemesítést s egyik tavaszon, midőn a csometék annyira kifejlődtek, ők magok végzik a nemesítést. Télen át igen ügyesen megtanulták valamennyien nálam

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGÁJA.

Apróságok.

A tanárgyűlésről.

— A „Székely-Udvarhely” eredeti tárcája. —

Az amatőr fotografus.

Soha olyan fotografáló masinát, mint amilyennel a fogadó bizottság agilis tagja: Gáspár Balázs bátyánk dolgozott. Eléje sietett az érkező vendégeknek egészen Segesvárig. Feketébe öltözködött s egy kis rejtelmes fekete bőrtáskát szorongatott a hóna alatt. Leült a perronon egy fehér asztal mellé, három déci vörösbort kért s aztán rejtelmesen körülnézett. A messzeségben három tanárnak látszó alak tűnt föl. Gáspár bátyám hirtelen megragadta a karomat.

— Te, azok a kongresszusra jönnek.

— Valószínű.

— Nem valószínű kérek alássan, sőt teljesen bizonyos. Rados Náci vezeti őket.

Ezzel fölhajtott egy pohár bort. Fogta a táskát s rohant az érkezők felé.

— Mit csinálsz Balázs? Csak nem akarod levenni őket?

— Levenni? Mivel?

— Hát ezzel a fotografus masinával. S mutatnom neki a táskát.

Gáspár a fejobbjára csapja a kalapját s nagyot kacag.

— Hát persze, hogy persze. Leveszem őket, le én. Hiszen azért küldtek ide, hogy hát, hogy levegyem őket — a lábukról.

S ezzel elrohant. Kölcsönös bemutatkozás. A vendégek örülnek, hogy egy eleven udvarhelyi tanárt látnak, aki előzékenységből eléjük utazik. De ah, az öröm korai. Gáspár nekik szegzi a masinát. Egy kis csattanás. A rejtelmes gép kinyílik s kihull belőlük a vörös táblás füzetek egész garmadája. Gáspár Balázs mosolyogva sűrűforog.

— Méltóztassanak parancsolni kérem alásan kedves kollega urak. Itt a kalauz s egy banket-jegy. A rendező bizottság kedveskedik velök.

— Nagyon szép. Milyen kedvesek az urak! — szóval meg az egyik vendég s kezét szorít az előzékeny kollégával.

— Hát igaz kérem. Mi kedvesek vagyunk, de kedvesebbek is lehetnénk.

— Kedvesebbek? Hogyan?

— Hát úgy, hogy . . . izé . . . el tetszett tenni a banket-jegyét?

— Igen.

— Akkor szabad kérem a becses nevöket, hogy az ivre irhassam. Mert — tetszik tudni — be kell számolnom vele. Egy jegy ára öt korona. Ha méltóztatik, mindjárt most átvehetem a pénzt.

— ? ? ! ! . . .

A vendégek meghatottan nyulnak a zsebbe

és fizetnek. És fizettek a többiek is a vonaton egész Székelyudvarhelyig. Nem maradt fizetetlen egy füle sem. A fotografáló masina mindenütt jól működött.

Igy jutott a mi jó Gáspár bátyánk két napot át a „fotografus kolléga” népszerű epitheton-jához.

A megboszorkányozott lakáscédulák.

Színhely: a héjjasfalvi állomás. A fogadó-bizottság tagjai várják a budapesti gyorsvonat megérkezését. Az urak beszélgetnek. Nosz Gusztáv a pályatesten sétál fel és alá nagy léptekkel s homlokát törölgetve kergeti az eszméket a beszédhez, amellyel Beöthy Zsoltot üdvözölni fogja. Tíz perc mulik el így. Végre a vajudó szónok a társasághoz csatlakozik, de nem kér a társalgásból, csak a futó felhőket nézi. Valaki hirtelen megszólal:

— Hol is van csak elszállásolva Dsida Ottó?

Noszban, a szónokban hirtelen megmozdul a másik Nosz, a lakásrendező. Odafordul a kérdészködőhöz:

— Dsida, Dsida? Mindjárt megmondom s tapogatja a zsebé, ahol a kiosztandó lakáscédulákat lenni sejtí.

— Jesszus! — kiált föl rémülten s idegesen fordul meg a saját tengelye körül.

— Mi baj Gusztí? — kérdi sajnálkozva Szabó András

is. A község felhívásomra több nemesítő kést hozatott, sőt beretva élesre fent fanyelű biciskával is helyes munkát végzett néhány tanuló. Ha néha megtekinti sétálás kedvéért az ilyen gyermekek által otthon nevelt fákat a tanító, — kinek vezetése alatt áll ez az ügy — ismét adhat utasítást. Boldogságtól sugárzó arccal jön elő az egész család ilyenkor s ki nem fogy a hálálkodásból.

A magas kormány segítése e téren abból állhatna, hogy e befásítás rendszerének meghonosítását hivatalosan mindenik község részére elrendelné, kötelezővé tenné, miáltal egy csapással óriási lendületet nyerne az általános és gyors befásítás nagyszámú ügye. Oltó-galyak beszerzése, szaporítása, — minél kevesebb — gyümölcsfaj megválasztása inkább helyi érdekű kérdés lévén, erről ez alkalommal nem szölok.

Iózsa Sándor.

Tan- és nevelésügy.

„A gyümölcsészet, mint székely-mentő eszköz” című elsőhelyen közölt kiváló gyakorlati példára alkalmas cikkelyünket ajánljuk vármegyénk s általában a székelyföldi tanító urak szíves és jóakaratu figyelmébe. Midőn pedig Józsa Sándor gyergyóditrói vezértanító urnak e helyen is elismerő köszönetet mondunk tanulságos közleményeiért, egyuttal felkérjük tanítóinkat, hogy a székely nép érdekében kifejtett bármely oldalú hasonló munkásságukról — mások okulása szempontjából is — beszámolni sziveskedjenek.

Pályázati határidő. A közöshadsereg hadapród iskoláiban számos, részben egész ingyenes, részben aránylag csekély tandíj fizetéssel egybekötött hely áll különösen székely fiuk rendelkezésére. Az oktatás részben magyarnyelven fog tartatni s a felvételi vizsgák is magyar nyelven tehetők le. A pályázati határidő már e hó 15-én lejár s épen azért ismételtlen figyelmeztetjük ezen körülményekre az érdekelt és érdeklődő köröket.

Irodalom.

A renaissance.*

Gyönyörű kor, a melynek külön erkölcsi, külön története, külön szokása s — a mit ma legjobban ismerünk — egészen külön művészete

* A Nagy Képes Világtörténet VI. kötete. Az egész munka 12 kötetből fog állni. Egy kötet ára diszkótésben 8 forint. Kapható minden könyvkereskedésben, részletfizetésre is a kiadó Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságánál (Budapest, VIII., Üllői-ut 18.)

— Elvesztetek, nincsenek! Segítetek!

— Mi veszett el?

— A lakáscédulák. Értitek, a la... kás... cé... du... lák! Itt voltak a zsebemben s most nincsenek. Mi lesz velünk!... s futkosott ide-oda kétségbeesetten.

— Rossz ómen, nagyon rossz ómen, vigasztalhatja visszafelé a kétségbeesettet Szabó András, de a bajusza alatt mosolyog.

Nosz észreveszi a mosolyt, ráriad:

— Te vitted el őket. Add vissza őket s tapogattja a védekező Szabó zsebeit, de nem talál semmit.

Közben jelzik a vonat érkezését. Nosz rettége a tetőpontra hág. A hangja messze harsog:

— Szent Egek! Fiúk, kollégák, kedves barátaim teremtsétek elő a jegyeket, teremtsétek elő a jegyeket, mert bizony mondom, hogy nem mondok semmit.

— Mit nem mondasz?

— Nem fogom üdvözölni Beöthyt. Itt hagylak egyszerűen a slamasztikában, aztán lássátok, hogy másztok ki belőle.

Ettől már komolyan megijedtünk. A vonat füstje már látszott. Késlekedni nem lehetett. A kópé, aki kilopta, visszaadta az eltüntetett cédula csomót Nosznak, aki holdogan szoritotta szívére az elveszetteket s míg a többiek kacagtak, ő újra megindult, hogy az incidens zilálta eszméket hirtelenében összeszedje...

A bűvös kályhák.

A „Budapest-szálló” disztermében tudva-

volt. Nemesak így messziről sóvárgunk vissza mind feléje, Burckhardt és Gobineau olvasói, egy olasz maga is, Alfieri, aki ezek közt a csodák között élt, azt mondotta: „Az emberi növény egyszer nőtt nagyra, akkor is Olaszországban, akkor is a XV. században”. Mi nekünk ma a renaissance és vele az összes középkor? Igazi összefoglalójuk eddig nem akadt, magyar legkevesebbé, csak egyes elemeit látjuk: a papságot és a lovagvilágot, a hűbériséget és a kereszties hadakat, a klasszikus kor hagyatékát, a melyből egy új világ művészete és tudománya sarjad, de mindezek összeolvadását még nem akadt, aki megmagyarázza. Csupa töredezett kép ez a század: szürke klastrom kékelő hegyen, hol a scriptoriumban szelid arcu vén barátok másolgatják ékes fracturáirással, piros initialekat vetve a miniumos kalamussal, a szentek életét. A fiatalja meg égő szemmel festegeti Horatius istentelen poétának a verse fölé a csábító Lalage arcamasát. Lent meg a völgyben barátok tanítják a népet szántásra-veetésre, Isten nevének nagyobb dicsőségére. S fent a várakban mór csatákban kiesorbult fegyverek, a kongó vén folyosókon bársony csótárok, fargott csontnyergel, himes bársonyban fátyalfény-nyel járó meseszép asszonyok, apródok, lovagok, vitézi tornák véres-pajkos képe: ezek nekünk a középkor, lilomformára nőtt törekény szép lányokkal, akik ápolgatják piciny kertjüket a vár bástyáján, egy pár lépés kerületben, a hol a sziklán maréknyi földben eldédeltettek egy-két virágot, mint a hogy a Somló, Fülek bércein ma is látjuk. Ez a kor a maga kegyetlenségében ájtatos volt, a maga szilajságában istenes, a maga vad-ságában tele szépséggel és művészettel.

Művészettel? „A sötét középkor”? Igen, mert hiszen nem a kor volt sötét, csak mi nem látjuk elég világosan. Művészettel volt tele a levegő, az tapadt oda a templomok, várak kőfalának freskóhoz, miniatúr-festők kised rajzaihoz. Ott van a művészet szépséges asszonyok himzett rokolyáin, aranyesipkés rokolyáin, aranyesipkés fejkötőin, mintás fátyolfoszlánynain, lovagok cifra vértjein, jámbor hegedősök dalában. Csakhogy ez a művészet kevés embernek kedvéért volt, főranguraknak, főrangú asszonyoknak tetszésére. A jobbágylány szíve megszakadtáról nem énekel az igris, a völgyek jajszavát nem jegyezték fel a krónikák, de ez így volt a görögöknél is. A mi távolságunkból kétesen látszik, vajjon ez a kékes fény, mely a középkor felett dereng, a barbárságon épült régi művészi világnak alkonyfénye-e, a melynek napja a renaissanceban még egyszer visszanézett, vagy az ujkor hajnalsugárzása.

Erre a kérdésre keresi a feleletet dr Csuday Jenő, a történelem és az egyháztörténelemnek ez a buzgó és jó szemű buvára, aki az egész könyvön át nagy figyelemmel és gondnal bontogatja szét a történelem szálait, keresve mindenütt a régi világ és régi műveltség csiráit a népvándorlás izapja alatt, meglesve, a mint ez a csira új életre zsendül a televény fölött. Könyvét úgy is nevezte el, hogy ez a szándék jobban szembe-

tűnjék: A középkori intézmények bomlása és a renaissance. Ez a munka címe. Alapos tudomány-nal, sok és pontos utánjárással készült ez a munka s ügyes stilművészetbe foglalva lát napvilágot. Csudaynak ez a könyve nemesak a legterjedelmesebb, de legfontosabb, legnagyobb értékű munkája is. Forrásairól és kutatásairól a Bevezetésben ad számot, melyből kitűnik, hogy a legalaposabb szakmunkákat használta fel a forrásmunkák mellett.

A magyar részt a könyvhöz dr Schönherr Gyula írta, aki, mint Csuday is, szintén egyetemi magántanár s jeles nevet szerzett magának Corvin Jánosról és az anjoukról irt munkáival.

A Nagy Képes Világtörténelemnek azt a feladatát, hogy a magyar nemzeti históriát összeolvassa a világtörténelem áramlataival, fényesen oldotta meg.

A könyvben tömérdek az illusztráció, a melyek kitűnő megválasztása egyrészt bizonyára a szerkesztőség érdeme. Az egész kötet összefoglalás is maga a szerkesztő, dr Marczali Henrik irta. Az illusztrációk közül különösen ki kell emelnünk II. Ulászlónak levelét a pórlázadásról, a színes képek közül a Hunyadiak cimerelevelét, Mátyás trónkártyáját és egy misekönyvének gyönyörű első lapját, a melyeken kívül még számos művészi kép, több magyar vonatkozású is van a kötetben.

A kötet késedelmes megjelenését a szerkesztő néhány sornyi előszóban azzal indokolja, hogy munkaközben többszörösen is gazdát cserélt. Ez természetesen egy ilyen nagy vállalatnál, a mely jóformán egy évtizeden húzódik át, de az már kevésbbé természetes, hogy ez nem hagyott nyomot a munkán, a mely minden tekintetben egyöntetű és gondos, s a melyből immár csak egy kötet van hátra, a legutolsó, a legujabb kor története, a melyet maga a szerkesztő, dr Marczali Henrik fog megírni.

Az „Érdekes Könyvtár” legujabb füzetének tartalma a következő: Berczik Árpád: A rabszolga. (Elbeszélés.) Verne Gyula: Egy borzasztó óra. (Elbeszélés.) Gozdu Elek: A veréb. (Elbeszélés.) Erminio Franch: A bányászúnya. (Novella.) Bárd Miklós: A vén kutya. (Költemény.) Thury Zoltán: A farkas. (Novella.) Corday Michel: Még egy jó napot! (Humoreszk.) Schubin Ossip: A hegedős. (Novella.) — Érdekes és gazdag ezenkívül az ismeretterjesztő apróságok és az irodalom rovata is, ugyszintén az „Érdekes Könyvtár” speciálitása, a rejtvény pályázati rovat is, melynek minden egyes megfejtője, kivétel nélkül, könyvjutalmat nyer. Az „Érdekes Könyvtár”, ez a minden külföldi folyóiratnál becsesebb tartalmu, maradandó értékű, könyvalaku folyóirat előfizetési ára példátlanul olcsó, negyedévre egy korona, mely összeg az „Érdekes Könyvtár” kiadóhivatalába, Budapest, V., Kálmán-utca 2. szám alá küldendő Mutatványfüzet kívánatra ingyen és bérmentve.

levőleg két óriási Meidinger-kályha teljesíti telen a melegítés jótékony hivatását. Nyáron rendszeren unatkozva bámolnak a semmiségbe; várván az időt, amikor újra „tettekkel tényezők” lehetnek. Nos, ez az idő most váratlanul gyorsan elérkezett. A kongresszusi banketten történt. A tanárok ugyanis a közgyűlés szellemi eledelétől terhesen, lelkes rohanással siettek vasárnap déli egy óra tájban a szálló nagyterme felé, ahol ki-ki a legkellemebb helyet igyekezett a fehér asztalnál a maga számára biztosítani Fogas, ruha-akasztó a nagyteremben nincs. Sebaj! Ott a két nagy kályha. Azoknak a széles teteje nagyon pompás helynek kínálkozik különböző rendű és alaku kalapok számára. Persze, hogy mindenki mindjárt a kályhák felé tartott s nyújtotta a kalapját, cilinderjét föl a magasba, hogy szépen elhelyezhesse. A kisebbek még ágoskodtak is, sőt székre is álltak s úgy rakosgatták egymás mellé kopasz és nem kopasz fejöknek derék fődőzőjét. De az elképedés általános. Egyszerre tizenkét kalap tűnik el a kályha-tetőről a semmiségbe. A legutolsó egy előkelően kivasalt fővárosi cilinder-kalap, mely lassu ingadozással hajtja meg a fejét az ádáz végzetnek s arisztokratikus hidegvérrel pottyán demokrata társai után nirvánába.

A váratlan módon megkalaptalanodott kongresszisták egyértelmű ijedtséggel kapnak a buszatlanul távozó után. Hasztalan. Kezük korommal ékes, de kalap nincs sehol. Legmérgesebb köztük Cserey Adolf dr, akinek egy szép fehér, vadonatúj szalmakalapja esett áldozatul. — Ahogy teste gömbölyősége enged, székre ugrik,

főlagaskodik, megdöngöket körül a kályhát s mérgek szomekkel néz a fekete mélységbe. Belenyul könyökig. Semmi. Leugrik. Kinyitja alul az ajtót. Térdre ereszkedik. Belenyul megint és ismételtlen könyökig. Semmi... Belebujik a szűk nyílásba, amennyire lehet. Az orra hegye kissé kormos, hull róla a verejték Újra semmi.

A körülálló kacagnak. De hozzák a lovest. Az ember éhes. Enni kell. A többivel együtt Cserey is a helyére fut s eszik. A harmadik kanálnál eszméje támad. Visszajön a kályhához. Vesz egy idegen, szürke napernyőt s a maga sétatbotját, zsebkendőjét a ketőt egymáshoz köti. Székro áll s az összekötözött mesterséggel horgászni kezd a mélységben. Pár percig zörgeti a kályhát s aztán nagy vigyázva huzni kezdi a botot kifelé. Általános várakozás. De oh balgatag végzet! A bot csak egyedül kerül napvilágra. Napernyő és zsebkendő a többiekkel együtt a mélységben maradtanak.

Cserey gyilkos tekintetet vet a kályhaszörnyre; valamit mond is, ami bizonyosan nem áldás, aztán siet, hogy percnyi vigasztalást mérítsen a disznósültes zöldfuszulykából.

Közben a többi kalaptalan már intézkedett a rendező-bizottságnál a kalapok valamelyes előkerítése iránt. Nemsokára meg is jelenik egy szolgálta hatalmas tűzoltó csáklával s míg az asztalok körül lelkes tősztok hangzottak, ő lágyabb és erősebb zörgéssel s hosszú, sokszor eredménytelen kísérletek közben halászta ki egymásután az elnyelt individuumokat. Hogy milyen állapotban? Arról ne szóljon a krónika. — r. f.

Krónika.

— Fővárosi levelezőnkől. —

Budapest, július hó 8-án.

Az igen tisztelt olvasó-közönség talán el is feledett, oly régen hallgatok. Azonban a közel 30 fokos meleg és sok más egyéb, sehogy sem alkalmas fokozottabb tevékenységre. No de majd kipótólok s remélhetőleg elnézők lesznek nyájas olvasóink.

Először is egy rendkívüli dologról beszélek. A parlament költségvetési vitája normális befejezéshez jutott s így az általános vita véget ért. Nem kisebb emberek csatározta ez alkalommal, mint Apponyi, Bánffy és Tisza. Valóságos politikai leszámolás volt az ország házában. Fényes beszédekben védelmezte mind a három államférfi elfoglalt pozícióját.

S míg itthon így, a szellem fegyvereivel, sziporkázó beszédek alakjában foly a küzdelem, a japán-orosz háborúban egyre-másra sülyesztetik a hajókat s az orosz és japánvér ha nem is foly, de apróbb cseprőbb csatározásoknál csöpögget. A nagy csatát folyton propagálják s mind-egyfelé jelzik, hogy most már nem csak jósolgatás alakjában lesz meg. De azért bizonyosat senki sem tud bekövetkezéséről.

Amerikában köztársasági elnököt választanak, az örményországi nyugalom még nem állott helyre.

Nagy halottja van a magyar jogászvilágnak is, Czorda Bódog, a Curia egykori másodelnökének személyében, akit tegnap óriási részvét mellett temettek el.

Azonban az ország népesedése ez év első öt hónapját véve, kedvezőbb, mint a tavalyi, mert a természetes szaporodás 28,580-al több a múlt évi megfelelő időszakánál.

A lapok hasábos tudósításokban számolnak be a Wampetics-vendéglőben történt botrányról, melyet Fack J. lovag és Rónay L. Schmidt G. főhadnaggyal szemben rögtönöztek s melynél a tiszt ur helyes eljárását mindenki elismeri. Mert először gavallérosan megvédelmezett egy védtelen nőt, másodsor pedig illendőségre tanított két henegeő uracsot, akik perverz érzelmeiket miveltségük tudatában sem tudták megzabolázni. A krakéléreknek meg országos leckét adott. S ez általános meglepedésre szolgál minden józan gondolkozásu embernél.

Nagy mulasztást követnék el, ha a magyar tanítók e héten tartott egyetemes gyűléséről meg nem emlékezném. Hiszen itt Udvarhelyvármegye derék tanítósa is öt igen tekintélyes népnevelővel volt képviselve: Szász Ferenc alsósímenfalvi igazg.-tanító, tanító-egyleti elnök, Derzsi Géza (Bágy), Szentgyörgyi Mihály (Nagysolymos), Jakab József (Muzsna) és Török Ákos (Csekefalva) székely tanítók személyében. Ezek a lelkes emberek bizonyára röviden beszámolnak azokról a messzekiható eszmékről, melyeket az egyetemes gyűlés magáévá tett s alkalmas módon a »Székely-Udvarhely« olvasóit is tájékoztatni fogják nyert impresszióikról.

Mert hiszen a sajtó áldásos munkálkodását a közélet működésére vonatkozólag, semmiféle irányban sem lehet azzal a sokak által tévesen alkalmazott közmondással meddővé tenni, hogy: „Dobbal verebet fogni nem lehet“. Itt ellenkezőleg áll a dolog. A miről és akiről a sajtó nem beszél, az élő halott s előbb-utóbb az enyészet pora lepi be.

A magyar tanítósa elhangzott eszméi pedig az életből és életre valók. Tőlük függ tehát azoknak a periferiákon is bátor munkássággal érvényt szerezni, hivatkozni toborzani társadalmunkban s ennek életre keltőjében, a sajtóban.

— I.

Különbélek.

M. t. olvasóinkhoz. A »Székely-Udvarhely« tizedik évfolyamának harmadik negyedére ezennel előfizetést nyitunk s lapunk igaz barátaihoz azt a tiszteletteljes kérést intézzük, hogy lejárt előfizetésüket megújítani, esetleges hátralékaikat kiegyenlíteni és a »Székely-Udvarhely«-et ismerőseik körében ezután is megrendelésre ajánlani kegyeskedjenek, hogy nem kicsinylendő feladatainknak mi is pontosan megfelelhessünk. A »Székely-Udvarhely« ezenül is hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap, tehát minden héten kétszer karolja fel a székely anyaváros és vármegye közügyeit. Nem riadva vissza semmi áldozattól: híven, lelkiismeretesen és pártatlanul szolgálja a székelység legvitálisabb érdekeit. Az a pár korona előfizetési díj, mely egyeseknek amugy sem lehet sok — bőven visszatérül azért, hogy legjobb tehetségünk szerint, munkatársaink hathatós támogatásával, mindig oly közleményeket kívánunk adni, melyek a »Székely-Udvarhely« hatáskörébe tartoznak s a közérdeket valóban előmozdítani hivatottak. A székelység ügyeivel állandóan foglalkozunk, mert hiszen székely népünk előhaladása, boldogulása, nemcsak székelyföldi, hanem elsőrendű nemzeti és így a leghazafiasabb érdek is. Legyen szabad tehát m. t. olvasóink, önzellenül támogató munkatársaink eddig tapasztalt nagybecsű pártfogását továbbra is kérnünk, hogy elvállalt és folyton fokozódó kötelezettségeinknek — teljes mértékben megfelelhessünk. — A »Székely-Udvarhely« előfizetési ára lapunk homlokán olvasható. Az előfizetések postadíjmentes beküldésére a m. kir. postatakarékpénztár 10,489. sz. befizetési lapja használandó, melyet mindenkinek készséggel és ingyen küldünk meg.

Miniszeri biztos városunkban. Balogh Vilmos min. tan., székelyföldi miniszeri megbízott a kirendeltség itteni megbízottjával Szovátáról Parajdon és Korondon át szerdán este városunkba érkezett, ahol Dörner Bélánál szállt meg. Parajdon értekezletet tartott a község oly sokszor hangoztatott sanyaru helyzetét javítani hivatott ügyekről. Csütörtökön délelőtt Hollak Arthur főispán- és Dámokos Andor alispánnál látogatást tett s még aznap délután tovább utazott Budapestre.

Személyi hír. Soó Gáspár helybeli róm. kath. főgimn. igazgató, nyári üdülés céljából Káson-fürdőre utazott. Az intézet igazgatását távollétében Tamás Albert főgimn. tanár teljesíti.

Az érdem elismerése. A magyar újság-irodalmat megbecsülő legfelsőbb kitüntetésről értesülünk. A király ő felsége Zilahy Simont, a magyar újságkiadók szeretett atyamesterét valóban megérdemelt kitüntetésben részesítette. Személye körüli magyar miniszterének előterjesztése folytán Zilahy Simon, a »Budapesti Hírlap« kiadó-hivatala igazgatója és törvényes utódainak, a magyar hírlapirodalom terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet »gyurkókai« előnévvel díjmentesen adományozta.

Kitüntetés. A király ő felsége Soó Gáspár székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnáziumi igazgatót, a pápai »pro Ecclesia et Pontifice« érdemjel tulajdonosát a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Öszintén örvendünk a derék igazgató ez újabb kitüntetésének s kívánjuk, hogy a közügy és családja örömeire állandó egészségben sokáig éljen! Az általánosan szeretett igazgatót tanártársai a következő táviratban üdvözölték:

Soó Gáspár igazgatónak

Káson-Jakabfalva, Tusnád.

Lovagrendi kitüntetésedhez székely örömmel, professzori büszkeséggel, baráti szeretettel gratulálunk:

Embery Árpád, Szemlér Ferenc és Burger Arthur.

Ezen kívül többek között a helybeli posta-, távirat- és távbeszélő tisztviselői kara is küldött táviratot, mely így szól:

Nagyságos Soó Gáspár igazgató urnak

Káson-Jakabfalva, Tusnád.

Kitüntetéséhez őszinte büszkeséggel és igaz szeretettel gratulálunk:

Lányi Imre, dr Macskássy Ignác, Cserey József, Szentpétery Ferenc, Szabó György.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a helybeli róm. kath. főgimnáziummal fennálló szerződésben gyökerező jogánál fogva Burger Arthur róm. kath. főgimnáziumi tanárt, a »Székely-Udvarhely« jeles tollu munkatársát, a magyar-német nyelvi tanszékre rendes tanárnak nevezte ki. Készséges örömmel gratulálunk a kiváló tehetségű és vas-szorgalmu tanár előhaladásához.

Helyközi távbeszélő. Székelyudvarhely város is belekerült valahára a helyközi távbeszélő forgalomba. Az erre szolgáló vonalat e héten kiépítették s mihelyt hivatalosan átadják a közforgalomnak, azonnal beszélhetünk a szomszédos városokkal, valamint Budapesttel és a külfölddel is.

Csepütelegráf. A székely ember az általában híreket »csepütelegráf«-on költenek neveszi. Ilyen igaztalan szóbeszéd került lábra városunkban is e hét elején. Azt adta tudtul mindenkinek a »csepütelegráf«, hogy a székelyföldi miniszeri kirendeltség által Mezőhegyesre küldött aratómunkásoknak nagy bajuk esett, mert közülük 40 székelyt levegőbe röptettek a huncfut cucilisták. Az ellenőrizhetlen forrásból keletkezett rémhír egyideig tartotta magát, mivel a kirendeltség itteni megbízotta pár napig távol volt s így autentikus helyről nem lehetett megnyugtatóni különösen a rémületben volt székely nőket. Dörner Béla csütörtökön hazaérkezvén, mihelyt az esetről értesült, Szilágyi Géza mezőhegyesi intézőtől azonnal táviratilag kérdezősködött. Természetesen a megnyugtató válasz azonnal jött, hogy »A székely munkásoknak semmi bajuk, meg vannak elégedve helyzetükkel, az uradalom pedig ő velük. Hétfőn este (e hó 11-én) otthon lesznek, három csapat kivételével«. Tehát holnap a székelyek legnagyobb része visszajön, még pedig jó egészségben s nem üres zsebbel.

Halálozás E hó 2-án, széleskörű részvét mellett helyezték örök nyugalomra kézdipolyáni özv. Zonda Gergelyné Györgykovács Róziát életének 61-ik évében Kézdipolyánban. A példás életű, minta gazda-asszony elhunytával Zonda Józsefet, vármegyénk törvényhatósági m. kir. alatorvosát is mély csapás sújtotta, a mennyiben a puritán jellemű, előkelő székely asszonyban édes anyai jósaгу mostoha anyját vesztette el. Nyugodjék csendesen!

Közvacsora. Szabó Antal helybeli róm. kath. új kántor-tanító tiszteletére tegnap este a Dézsy-féle »Erzsébet-kert« helyiségében népes bankettet rendezett városunk katolikus polgársága. A közös vacsorán Jung-Cseke Lajos apát is résztvett.

Nyilvános köszönet. Most, hogy az orsz. középiskolai tanáregyesület közgyűlésének mozgalmai már lezajlottak, az ünnepesebb hangulat újból köznapias jellegűt öltött és kedves vendégeink, a kik itt oly jól találták magukat, ismét otthonukba tértek vissza, magukkal vivén a legkellemesebb emlékeket, nem tehetjük, hogy e helyen hálás köszönetünket ki ne fejezzük mindazokkal szemben, a kik a közgyűlés sikere érdekében egyik-másik tekintetben közreműködtek vagy azon fáradoztak, hogy vendégeink részére az itt léteit élvezetessé tegyék. Első sorban is mély hála illeti »meg méltóságos Hollak Arthur főispán urat, a ki kezdetől fogva a legnagyobb rokonszenvenvel fogadta a közgyűlés itt leendő megtartásának eszméjét és a ki oly lelkesen üdvözölte a közgyűlést a vármegye nevében; mély hálával tartozunk nagys. Dr Dámokos Andor alispán urnak azért az előzékenyséért, melylyel a vármegyeház nagyertermét a közgyűlés céljára átengedni kegyeskedett, de még nagyobb hálával adozunk azért a remek hegedűjátékért, a melylyel a július 3-án rendezett hangverseny keretében a nagyszámu közönséget gyönyörködtette. Öszinte köszönetre vagyunk kötelezve nagys. Szakáts Zoltán polgármester urnak, hisz őt illeti az érdem, hogy a tanáregyesületet a város színében meghívta és mindvégig az ügynek meleg pártfogója volt. Fogadják legőszintébb köszönetünket azon nők és férfiak, a kik a hangversenyen közreműködven, annak erkölcsi és anyagi sikerét biztosították és vendégeinknek néhány kellemesen eltöltött percet szereztek; köszönet legyen a város mindazon nagyra becsült lakosainak a kik szívesek voltak az ország minden irányából, idese-reglett tanároknak szállást adni és szorakozásuk érdekében minden lehető a legönzetlenebbü megtenni. Dr Solymossy Lajos, elnök. Nosz Gusztáv, titkár.

— **Esküvő.** Dr P a a l Árpád, vármegyénk kiváló tehetségű és nagy munkásságu árvaszéki ülnöke, a „Székely-Udvarhely” érdemes munkatársa, f. hó 5-én esküdt örök hűséget S z a n t á r Franciskának Keckeméten, Tartós boldogságot kívánunk a derék újpárnak!

— **Letört virág.** Csak az imént adtunk hírt G o m b o s Sámuel székelykereszturi unitárius tanár nagy örömről, melyben János fiának kiváló sikerrel kiállott ügyévi vizsgája alkalmából részvett. Ma egy hete közöltük az örömhírt. De az emberi élet olyan, mint a virág, melyet az üde harmatepp felrissit és a száraz dér elhervaszt. A ma vidámsága holnapra mondhatlan keserűséggé változhatik. Így történt Gombos Sámuel tanár és neje Lengyel Rózával is Szülői szívük az örömtől megdobogott s reá pár nap múlva mély bánat érte Erzsé leányuk — III. éves képezdei növendék — e hó 6-án este, 18 éves korában, 17 heti nagy és súlyos szenvedés után bekövetkezett halálával, a kinek „Az örök Láthatlanhoz siető lelket nem tarthatá vissza a legnagyobb erő: a szeretet”. A korán elhalt ifjú lány temetése pénteken délután általános részvét mellett történt meg Székelykeresztúrott.

— **Egy igen érdekes kiállítás** díjmentes megtekintésére hívjuk föl városunk közönségének nagybecsű figyelmét. Ugyanis a helybeli állami kö- és agyagipari szakiskola az Országos Középiskolai Tanár-Egyesületnek közelebből városunkban megtartott közgyűlése alkalmából, rendkívül fényes rajz- és munkakiállítást rendezett s az ma d. e. 8—12 óráig és d. u. 3—6 óráig még megtekinthető. A szakiskola ezen remekének látogatását annál is inkább ajánljuk, mert ma napon a kiállítás véget ér.

— **Az összes szépítőszereket** fölülmulja a közkedvelt Földes-féle Margit créme. Gyorsan és biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, kiütéseket, ráncokat és egyéb arctisztatlanságot és így nemcsak szépít, hanem fiatalít is. Ára 1 K, nagy tégyel 2 K. Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerárban, Aradon és minden gyógyszerárban, drogériában és illatszerek kereskedésben. Utánzatoktól óvakodjunk.

— **A közigazgatási bizottság, mint fegyelmi fórum.** A belügyminiszter egy konkrét esetről kifolyólag kimondotta, hogy a fegyelmi vizsgálat elrendelése kérdésében másodfokon a közigazgatási bizottság határoz.

— **Vizbefut.** Nyáron az öngyilkosjelöltek nagy előszeretettel választják sötét szándékuk végrehajtására a folyó vizek hullámain. V a s Márton helybeli (V. ker.) ács mesterséggel foglalkozott földműves is engedett eme szokásnak s folyó hó 8-án, a délelőtti órákban Szabó Ferenc malomgátja alatt vízbe ölte magát. Tettéknek okát abban keresik, hogy feleségével folytonos viszálykodásban élt az utóbbi időben.

— **Kidobott pénz** — bármily csekélynek látszik is — csak az olyan hirdetésért fizetett összeg, amelyet igen korlátolt számu és nem érdekelt közönség olvas. Ellenben a „Székely-Udvarhely” apró és rendszeres hirdetései — melyeket hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap nemcsak Udvarhelyvármegye székhelyén s minden valamire való és számottevő községében, hanem az ország legtávolabbi részében is sok ezren olvasnak — a legolcsóbbak, mert feltétlenül eredményt biztosítók.

— **Fogorvos.** Perl József (American Dentist) szombaton Székelyudvarhelyre érkezett és a „Budapest”-szállodában (I. sz. szoba) rendel naponta délelőtt 9—12-ig és délután 2—5 óráig

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy

az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan intézkedni sziveskedjenek,

nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

Törvénykezés.

Főtárgyalások. A helybeli kir. törvényszéknél pénteken megtartott főtárgyalás rendén ifj. Dombi Alajos szentkirályi lakost hat rendbeli lopás lüktette és vétsége miatt összbüntetésképpen két és fél évi fegyházra, 5 évi hivatalvesztésre és a perköltségek hordozására; ifj. Biró József korondi lakost pedig súlyos testi sértésért 6 havi börtönrre ítélte a bíróság. Az ítéletek jogerősek.

Közgazdaság.

Szorult szemű buza. Általánosan ismert baja a buzának a szorult szem, melynek oka a hőütés. Legalább úgy tudja azt mindenki, Pedig nem mindenkor így van. Nagyon sok esetben közvetlenül a kalászhányás után azért lesz kényszer éretté a buza, a mit onnan vehetünk észre, hogy a szár ezen része megfeketedik, ezen gomba — az ophiobatus herpotrichus — myceliumai segítségével a gyökérzetre is átszarmazik s a buza táplálkozását lehetetlenné teszi. Miután pedig e bajjal szemben lehet védekezni, nem kell szorult szem esetén egyszerűen belenyugodni a hőütésbe, hanem alapos vizsgálat által kell meggyőződni, hogy nem-e a szóban levő gombáról van-e szó. Ez esetben a tarló rögtön alászántandó s őszszel okvetlenül mély szántás eszközözendő. Már ez az eljárás magában véve is csökkenti vagy teljesen megszünteti a bajt. Franciaország egyes vidékein igen jó sikerrel használják a fentebb ajánlott eljárást mellett a foszfortrágyákat (szuperfoszfátot), a mely — úgy látszik maró hatásával beszünteti a gomba fejlődését. Különösen a szuperfoszfát a hőütés ellen is igen jó szolgálatokat tesz, mert sietteti a buza beérését 8—10 nappal is, már pedig mennél korábban ér a buza, annál kevésbé van kitéve a hőütésnek.

A rétekek gyomoktól való tisztántartása. A savanyu természetű, nedves, mocsaras rétekek gyomoktól való tisztántartása nem kevés gondot okoz a gazdának; különösen nagy számban fordul elő ilyenhelyt, a vidékenként kiyyóhagymának is nevezett Allium acutangium, mely virágzás idején a rétet néha egészen rózsaszínűvé is festi. Különösen mézben és foszforsavban szegény talajokon van e növény nagyon elterjedve s a dunántúli kísérletek határozottan bizonyítják, hogy e növény biztosan kipusztul, a hol elegendő meszet és foszfortrágyát kap a talaj.

A tarack irtása. A tarack nem türi a beárnyékolást. Ennek következtében kiirtásának következő a legegyszerűbb módja. A tarlót rögtön aratás után alászántjuk s amint a szántás földülni kezd, keresztül-kasul megboronáljuk, ezt 10—14 naponként ismétéljük, ha pedig a föld nagyon összetömődött, csekélyen járó gruberrel járattjuk meg, s még egyszer csekélyen megszántjuk. Vetésre okvetlenül rozst alkalmazunk olyan módon azonban, hogy annak bokrosodása, fejlődése buja legyen. Ezt elérendő vetés előtt 1 1/2 mázsa szuperfoszfátot hintünk el, tavasszal pedig április elején és végén 20—30 kg. chilisalétromot hintünk rá. Ilyen módon a roz s gyorsan fejlődik úgy annyira, hogy mire az altalajban maradt gyökér részletek a felszínig kinőnek, nem kapnak világosságot, senyvednek s végre elpusztulnak, visszamaradó gyökérzetük pedig elhervad s a talajt gazdagítja.

A szarvasmarhák csontlágylása. Ha a takarmányfélékben nincs elegendő ásványi alkotó rész, az állatok csontozatának fejlődése visszamarad, sőt maguk a csontok is puhák maradnak s nem lesznek eléggé kemények. Nem egy vidéke van az országnak, a hol a takarmányfélék foszforsavas mézben szegények s ilyen helyeken az állatokkal egyrészt mesterséges foszforsavas meszet kell etetni, másrészt pedig gyakrabban kell foszforsavas és mézstartalmu műtrágyákat alkalmazni, mi által a hiba lassacskán el fog tűnni.

Szerkesztői üzenetek.

Lapunk zárta minden héten kedden és pénteken dében van. Nagyobb közleményeket tehát, amelyek ezen időig itt nincsenek — csakis a reá következő számban közölhetünk.

Nyilt-tér*

Sarg-féle Szappan
Glycerin.
a bőrt fehérré
és gyöngéddé teszi.
Mindenütt kapható.

Sarg-féle Glycerin szappan

egy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a legkisebb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár, Schauta, Frühwald, Breus Károly és Gusztáv, Schandlbauer stb. által a legjobb eredménnyel használják.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

Kedvezmény olvasóközönségünknek!

Budapesti Bazar

dus tartalma, magas színvonalu és a legolcsóbb magyar modern divatlap. Előfizetési ára postai küldéssel vagy házhöz szállítva negyedévenként egy korona 50 fillér, akik azonban kiadóhivatalunknál, Székelyudvarhely, Kossuth-utca 15. szám alatt rendelik meg, azoknak jóval mérsékeltbb ár mellett kedvezményképen

1 korona 30 fillérért küldetjük. — A „Budapesti Bazar” bármely hónap elsejétől megrendelhető. — A Budapesti Bazar minden számában kitünő szépirodalmi rész, 40—50 ábrát tartalmazó divatrész, természetes nagyságu rajz- és kézimunkákat tartalmazó szabásív, diszes borítékív van. A szabásív magyarázata világos és könnyen megérthető. A Budapesti Bazar a társadalom minden osztályának igényeit kielégíti. A divatot kereses úri nőknek és a munkás szabónéknak egyaránt szüksége van ez olcsó magyar divatlapra.

A Budapesti Bazar megjelen havonként kétszer, minden hónap elején és közepén.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

BOR. Jó és olcsó asztali csemege és gyógyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Mindenütt, minden gyógyszerárban kapható. Otthon, valamint utazás alkalmával nélkülözhetetlen szer a

Thierry gyógyszerész balsama mindenütt ismeretes, mindenhol elismerték.

Rossz emésztésnél és ennek mellékjelenségeinél a leghathatósabb, mint felfűgés, gyomorgörcs, étvágytalanság, katarhus, gyuladások, gyengeség, fölfúvódás stb.

Görcs- és fájdalomcsillapító, köhögést megszüntető, nyálkaoldó és tisztító.

Legkisebb postaküld. 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 korona költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 korona költségmentesen.

A raktárak kicsinyben 1 kis-üveget 30 fillérért, duplaüveget 60 fillérért árusítanak.

Tessék az egyedüli és egyetlen törvényesen védett zöld apácavédjegyre „Ich dien” ügyelni. Egyedül valódi. — Ezen védjegy utánzása és forgalombahozatala, valamint más törvényesen meg nem engedett, ismétlődés nincs megengedve s az ily forgalomba nem hozható balsamvédjegy törvényesen üldöztetik.

Thierry A. gyógyszerész Centifoliakenőcse

Schutzengel-Apotheke

des A. THIERRY in PREGRADA

Ha az összeg előre beküldetik, úgy a küldemény egy nappal előbb érkezik meg, mint utánvétellel és elegendő az utánvételi költségek, azért ajánlatos az összeget azonnal küldeni és a postautalvány szelvényén megtenni a rendelést és pontos címet írni.

Fogorvos Székelyudvarhelyt.

Dr Kovács Géza egyetemes orvostudor fog- és szájspecialista műterme Kossuth-utca 31. sz. alatt. Szerényebb viszonyok között levő vidéki földműveseknek foghuzásokat és más apróbb műtetteket 1 koronáért, teljesen szegényeknek pedig díjtalanul eszközöl.

Mint gyógyviz csodahatásu.

Kászoni Főkut.

Természetes gyógy borviz!

Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: SZENTPÉTERY GERGELY fűszer-, üveg-, porcellán- és diszműáru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15 szám alatt. — Üvegenkénti ára 12 fillér.

Mindig friss szállítmány.

— Kérje mindenütt a magyar gyártmányu Müller-féle (minden fajtájú) tentát, tust, peccésviaszot és aquareil festéket.

Antracén írótenta

legjobb és állandóan friss minőségben gyári áron a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyv-papír-, író- és rajzszerekkereskedésében) Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15. szám alatt kapható! Ezen kitűnő tonta a tollból könnyen sötétkéken folyik, csakhamar megfedeződik és a tollat nem rongja. Rendelés irás és másoláshoz egyformán kiválóan használható! Ismét eladóknak rendkívüli kedvezmény.

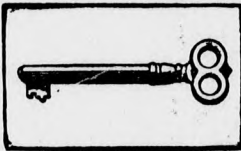
Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

Jegygyel

legjobb, legkladosabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Ritka alkalom!

Alapított: 1865.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

női- és férfi divatruházása Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám. Alapított: 1865.

Csak rövid ideig!

Alapított: 1865.

Rendkívül nagy feltűnést fognak azon cikkek kelteni, melyek mostantól kezdve

női- és férfi divatruházásában (Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám alatt)

nagy külön eladásra kerülnek.

Üzlet-áthelyezés miatt

főhalmozott raktári készletét leaszrtani szándékozván, azok árait az elismert olcsó áraknál is alább szállította!

Minden hétfőn és pénteken nagy maradék-eladás!

A jelen alkalom igen ritka bevásárlási előnyöket nyújt a n. é. közönségnek, miért is csak jó szolgálatot vélünk teljesíteni, hogy mielőbbi fölhasználását különös figyelmébe ajánljuk.

Csak rövid ideig!

Ritka alkalom!

Tavaszi és nyári divatickek és raktára. o o o

Férfi- és női ruhák teljes elkészítetése elsőrendű műtermekben! o o o

Menyasszonyi kelengyék nagy választékban! o

Állandó nagy választék bluz- és ruha selymekben féláron is alul!!

Legnagyobb raktár férfi és női ruháknak való posttókban, páratlan olcsó árakban, kiváló minőségekben! o o

Férfi és női készruhák áruházása. Ezen ágbán a legvégsőig menő olcsó árakat biztosítom, miért is különösen bátor vagyok az elősoroltakra fölhívni a közfigyelmet!

Férfi, női és gyermek cipők kiváló minőségben, versenyen kívüli árakban! o o

Csinos női- és férfi sport, tennis és torna-cipők és választékban.

Illatszerek, szappanok, ruha- és hajkefék! o o

Uti bőröndök és kézi-táskák. o o